

για να πει τη γνώμη της ποιοι καθηγητές είναι για ξε-
πάστρεμα, μαζεύτηκε η επιτροπή και εισηγημένου του
κ. Γ. Μιστριώτου έβγαλε το φερό της. Πώς, επειδή δι
διωρίστηκε από καιρό η επιτροπή για να προσέχη την
επιστημονική και ιδιωτική εργασία των άλλων καθηγητά-
δων, γνώμη δεν έχει καμιά για δαύτους. Μονάχα ο Κρασ-
σας σηκώθηκε να πει πως εύκολο είναι να εφαρμοστεί ο
νόμος, και βρεθήκανε δυο άλλοι να συμφωνήσουν μαζί του.
Οι άλλοι, τσιράκια του Μιστριώτη. Μά, εύλογημένοι, αφού
σκοπός σας είναι να μολογήσετε πως δεν έχετε καμιά
γνώμη, γιατί διαλέξατε επιτροπές και κάνατε συμβούλια;
'Η μήπως για να περάσει καιρός με τη μιστριώτικη ελ-
πίδα να γίνει καμιά άναμπουμπούλα και πέσει η Κυβέρ-
νηση, και ξεχαστεί το ξεπάστρεμά σας;

ΣΤΗΝ Α'Αθήναις της 12 'Ιουνίου τυπώθηκε άρθρο
του κ. Κ. Τοπάλη για το «Πρότυπο Δημοτικό Σχολείο».
Δίν τον κρινουμε. Σας λέμε μονάχα τί έγραψε την άλλη
μέρα ή Α'Ακρόπολη:

«Όταν ένας Τοπάλης, πρώην ύπουργός της Παιδείας
και άνηκων άκόμη εύτυχώς εις την ενεργόν πολιτικήν,
έχει τόσον καθάριες ακέψεις περί του εκπαιδευτικού ζητή-
ματος, ώσάν αυτάς που εκθέτει εις τας χθεσινάς Α'Αθή-
νας» μη άπελιπίθεσε. Θα έλθη καιρός που θα λυτρωθούμε
άπό τον σχολαστικισμόν. Και τότε θα ήρχιση η πραγμα-
τική ειρηνική επανάστασις. Μήν άνοπομενείτε. Και αι
Α'Αθήναις; Τι λέγουν αι Α'Αθήναις; Ούτε γρη σχολια-
στικών. Πρώ του άπλ'έτου φρετίς που χύνει το γράμμα του
κ. Τοπάλη, τα έχασαν και τα αύγά και τα καλάβια.

Την ίδια μέρα όμως βγήκαν να πούν το λογάκι τους
κ' οι Α'Αθήναις. Τι είπανε, μάς το λέει πάλε ή Α'Ακρό-
πολη:

«Αι Α'Αθήναις εδρίσκουν επαινετάς μόνον τας περί δη-
μοτικής εκπαιδύσεως ιδέας του κ. Τοπάλη. Ψεκτάς δέ
τας περί γλωσσικού ζητήματος. Άλλά περί του δευτέρου
δέν ειπε τίποτε ο άνθρωπος, ειμή ότι ή γλώσσα του δημο-
τικού σχολείου πρέπει να είναι και ή γλώσσα του σπυριού,
εις τον όποιον ούτε αι Α'Αθήναις έχουν αντίρρησιν, καθ' ή
γράφουν. Μά τότε τί αντίρρησις έχουν; 'Η λόγος να γί-
νεται;»

ΣΤΗΝ Αθήνα μας θεατρίνοι και δημοσιογράφοι μόνο
για την άριστοκρατική πελατεία φροντίζουνε. Για τα θέα-
τρα που τρέχει ο κοσμάκης πάντα ειρωνικά μιλούνε, άν
τύχει καμιά φορά και τα θυμηθούνε. Και κατάντησε πιά
κοινοτοπία το «Καλό για τον κοσμάκη, καλό για την επαρ-
χία». Έτσι πήγε και στην Κολομαζία ένας θίασος, κ' έ-
δωκε τον «Κόμητα Μοντεχρήστο», που πέριαι παιζότανε
στο Α'Αθήναις. Στην Αθήνα κανένας κριτικός δέν κατα-
δέχτηκε να προσέξει πως δέχτηκε ο κόσμος το έργο. Έκει
κάτου, ο «Φρουρός» έγραψε την άλλη μέρα:

«Έργο βγαλμένο από τη ρουτίνα της παλιοντολογι-
κής θεατρικής εποχής. Έργο, το όποιον μόνο σ' ένα κοι-
νόν άνίδσο τελείως από τέχνη, κ' εκπληροσόμενον από τις
δραματικές σκηνές, όπως ένα παιδί, όταν βλέπη έναν άσκόν
φρουσκωμένον, μπορούσε να δοθή. Το κοινόν όμως των Κω-
λαμών, όσο κι' άν μένη πίσω στο ζήτημα της αισθητικής
της Τέχνης, δέν είναι όμως και τέτοιο, ώστε να χωνεύη
τέσο δυσκολοχώνευτα έργα, χωρίς να το πιάνη βαρυστομα-
χιά. Για τουτό το κοινόν ένψ ένύσταξε με το έργο, έχει-
ρακρότησε την έκτέλεση.»

ΝΑ όμως κ' ή αντίθετη όψη, για να δήτε τί διαφορά
έχει επαρχιώτικη από επαρχιώτικη αντίληψη. Συστήθηκε
στην Πάτρα ένας Φιλοδραματικός σύλλογος από νέους και
προοδευτικούς έρασιτέχνες, με πρόεδρο ένα σοφό γιατρό—
όνομα και χωριό, τον κ. Καρόκη. Και τί θεατρικό άριστοέρ-
γημα διαλέξαμε για να πρωτοπαίζουμε άέν έτσι σωτηρίφ
1910φ;—Τη «Χίον Δούλην» του μακαρίτη Όρφανίδη.

Για τουτό όσο κι' άν τους τιμώ κι όσο κι' άν
τους ξεχωρίζω ανάμεσα στους άλλους, τους γενναίους
τεχνίτες της εφρόντιστα άνακατωμένης γλώσσας,
το ξεχώρισμα τουτό δέ μ' εμποδίζει να τους θεωρώ
κι αυτούς από τα μεγάλα εμπόδια στην πρόοδο της
γλωσσικής ιδέας.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ.—Στην «Παλιγγενεσία» της
9 του Θεριστή, γράφει από την Πόλη ο άνατοπο-
κριτής της κ. Α. Μελίδης και στολίζει τον κ. Μι-
στριώτη καθώς του πρέπει. Μιλάει για «την δια-
κρινουσαν αυτόν δημοκοπία», πως ατην έδραν αυ-
του μετέβαλε εις βήμα εκλογικού χαμαιτυπείου»,
πως «χάριν των μικροπρεπών αυτού άδυναμιών έ-
πλαστογράφησε την ιστορίαν του έθνους μας». Ανα-
φέρει τί γένηκε στο Φιλολ. Σύλλογο με ατάς ύ-
βρεις και γλωσσικές παραδοξολογίας του πρυτάνεως
του ελληνικού σχολαστικισμού. Και τελειώνει:
«Το σκάνδαλον το όποιον εδημιούργησεν ή παρου-
σία του κ. Μιστριώτη δέν ήτο δυνατόν να εξακο-
λουθήση εκδηλούμενον τόσον προκλητικώς. Ευτυχώς
δέ ότι έσπευσεν αυτός να το διακόψη διά της άνα-
χωρήσεώς του.»

ΣΤΟ ΒΟΛΟ.—Μά δέν τον αφήνετε πο Χρι-
στιανό να χωνέψει το πιλάφι που έφαγε; Θα κα-
τακνήσει να τον παίρνουν από πίσω τα μικρά παι-
διά και να τονέ ρωτούνε:

— Μπαράμπα Μιστριώτη! Πήγες στην Πόλη;
Έφαγες πιλάφι; Είδες Άράπη; Τονέ φοβήθηκες;
Τώρα κ' ή βολιώτικη Θεσσαλία (14 'Ιου-
νίου, με την ύπογραφή Α'Αλδεβαράν) μάς περι-
γράφει την έκστρατεία του άμύμητα. Να και το
δείγμα:

«Ο πρόμαχος και την καθαρεύουσαν εκπροσω-
πών άγαθός διδάσκαλος κ. Μιστριώτης, βαρυνθείς να
περιμένη έως ότου οι ρητορικοί του λόγοι και οι
γλωσσικοί άήωνες του μάς δώσουν την Πόλη, άπε-
φάσισε να μεταβή ο ίδιος και την πάρη..»

«Τι χερές άνθρωπος αλίς ο Μιστριώτης. Άν οι
λοιποί κοινοί των βροτών φθάσουν εις την θείον που
αυτός έφθασε, θα χρειασθί άπλους παπάς να τους
διαδάση. Διά τον Μιστριώτην όμως πάπας δέν άρ-
κει, και ίδέησε να άπαγγείλη τας εύχάς Πατριάρ-
χης, χωρίς να είμεθα και βέβαιαι άν το παθούμενον
άποτέλεσμα έπιτεύχθη.»

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ.—Αυτές τις μέρες στην Α'Α-
κρόπολη μπήκανε παράλληλοι βίοι των κκ. Μι-
στριώτη και Χατζηδάκη. Μάθαμε από τάρθρα
πολλά και καλά και κακά για τους δυο σοφούς κα-
θηγητάδες, κ' είδαμε πως έχουν ακαί την έξες
φιλονεικίαν: «Ο Χατζηδάκης κατηγορεί τον Μι-
στριώτην διότι ο δεύτερος δέν γράφει το Μι με ύ
ψιλόν (εκ του μιστρι) —ο Μιστριώτης κατηγορεί τον
Χατζηδάκην διότι ούτος γράφει το κικ με γιώτα ..»
— Έμας, μάς φκίνεται πως αυτό είναι ή μόνη φι-
λονεικία τους. Κ' οι δυο για την τελειωτική νίκη
της δημοτικής δουλεύουνε όπως δουλεύουνε.

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ.—Άρχισε από την περασμένη
βδομάδα (9 'Ιουνίου) το «Σέλας» να δημοσιεύη
άρθρα φωτισμένα για το γλωσσικό ζήτημα. Τα γρά-
φει ο κ. Δ. Α. Λόντος, άπαντώντας, όπως είχε τά-
ξει, στις βρεισιές και άερολογίες ενός κ. Μπόσκακα
για τη δημοτική.

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

«Εάν ο κ. Κ. Μαρίνος μείνη διευθυντής των Ταχυ-
δρομείων, δέν άφορξί πλέον ήμάς ένασκήσαντες εν εποχή
άνθρωπικών προσπαθειών έργον ελέγχου, αφού ή Βουλή
δέν ύπάρχει πρὸς τουτό και συνεπώς ελέγχου άυστηρού και

λεπτεμερούς.»—Έφημ. Α'Αθήναις 6 'Ιουνίου, σελ. 2,
στήλη 6.

«Έξήττησε τα όνόματα των ύπαλλήλων εκείνων, ΟΥΣ
έπιζητεί να επιδεινωθί ή εν ταις ταχυδρομικαίς γραφαίς
ύπηρεσία.»—Ίδια έφημερίδα, 6 'Ιουνίου, σελ. 2, στήλη 6.

«Τον Έλληνικόν τουτον στρατόν δεινώς έμέμφθη ο
τουρκικόν εύρωπαϊκός τύπος ως δειλόν και έν πολλοίς
ύπό τοσ έπιπολοίον ήμετέρον, ένψ έπάλασε επί 40
και πλέον ήμέρας...»—Έφημ. Α'Αθήναις, 14 'Ιουνίου σελ.
1, στήλη 5, άρθρο με ύπογραφή Α'Ανδρέας Στράτος, άπό-
στρατος ύποστράτηγος.»

«Διά την Έλλάδα ουχ ήττον μικραί έσονται αι ώφέ-
λειαι έμπορικώς, εκτός τοσ της συντομεύσεως των ώρών
του διεθνούς σιδηροδρόμου και του θαυμασμού [θα συν-
τομευτεί κι ο θαμασμός;] των περιηγητών του Όλύμπου
και των Τεμπών.»—Και παρακάτω: «Άλλ' ουδέ είναι
έπιτετραμμένον...» άποσπάση δλόκληρον μεραρχίαν, πολύ
περισσότερον άν ή τουρκική δύναμη είναι μείζων» κτλ.—
Και παρακάτω: «Το Βέρμιο είναι πολύτιμον...Ιστορικώ-
τερον δέ, διότι εις αυτό και παρ' αυτφ έγγύτατα κείνται»
κτλ. Και άκόμα παρακάτω το μπριλλιάντι: «Η Βέρροια
ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΗ σιδηροδρομικώς τη Θεσσαλονίκη, δέν
ύπάρχει έμφιβολία ότι ο εξ 20 γιλ. πληθυσμός της θα
τριπλασιασθί.»—Έφημ. Α'Αθήναις 16 'Ιουνίου 'Ιδίας συγ-
γραφέας, σελ. 1 και 2.

«[Σημ. του «Νουμά».—Ο κ. Στράτος, ο δέν κά-
λουμε λάρδος, εΐταν ένας από τους διάφορους γενέ-
ραux (général de brigade, général en retraite, secre-
taire général du Théâtre), που είχαμε καυτη-
ριάσει] έδω και δυο τρία χρόνια, στην περιφήμη
Messager d' Athènes, τους άγρόματους μαλλια-
ρούς.»

«Της διακοινώσεως το κείμενον εδημοσιεύθη, έφ' όσον
μάλιστα το Στέμμα εύρίσκειτο εν Λονδίνο». Και παρα-
κάτω: «...Εις συνομιλία, δι' ής άναπόφευκτος κρίνεται ή
παράστασις άντιπροσώπου της Κυβερνήσεως και ΔΙ' αυτού
τούτου του [τι καλλιέπεια! του-του-του-του!] ύπουργού των
Έξωτερικών.»—Έφημ. Α'Αθήναις 16 'Ιουνίου, σελ. 1,
στήλη 1 και 2.

«Ο Σαιν-Σάνς, έτοιμάσε νέον μελόδραμα «Ναζαίρι»
[Δηλιάνειρα θέλει να πη].»—Έφημ. Α'Εστία, 12 'Ιουνίου,
σελ. 1, στήλη 2.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΙΚΑ

Φίλε «Νουμά»,

Ο κ. Γρηγ. Ξενόπουλος κάνει συχνά πυκνά και
το γλωσσολόγο. Άκουσε, γράφει στους «Καιρούς»
της 14 'Ιουνίου, τράματα ατόν πληθυντικόν του
τράμ από ένα παιδάκι του λαού, και τον παραδί-
δει εις χρήσιν των μαλλιαρών. Άκουσα κ' εγώ
μια φορά να μιλούνε δυο κοριτσάκια της άριστο-
κρατίας: «—Πώς σε λένε; —Κάκια Ξενοπούλου.
—Α! Ξενοπούλος λοιπόν είναι ο πατέρας σου;
Κ' εγώ που έβλεπα τδνομά του τυπωμένο με κε-
φαλαία, θαρρύσα πως εΐτανε Ξενόπουλος.»

Τον τύπο Ξενοπούλος παραδίνω εις χρήσιν του
κ. Ξενοπούλου.

Άλλος όμως είναι ο λόγος μου. Ο λαός, που
δλα τάφομοιώνει με το τυπικό του, έχει άφομοιώ-
σει και το τράμ. Τράμ το λένε μονάχα όσοι ντι-
στεγκίδες ξε[οπουλ]ίζουνε. Στοσ λαού το στόμα
έχει γίνει από καιρό το τράμ, το τράμμα, σύμφωνα
κι ανάλογα με τα τουρκοκρατικά αδράμι, τζάμι,
χράμι, χαράμι, χαμάμι, ικράμι, ιλάμι, ντάμι, μπα-
κάμι = δηράμ, τζάμ, χηράμ, χαράμ, χαμάμ,
ικράμ, ιλάμ, ντάμ, μπακάμ», που λέγονται στον
πληθυντικό: δράμια, τζάμια, χράμια, χαράμια,
χαμάμια, ικράμια, ιλάμια, ντάμια, μπακάμια κτλ.

Άν ο κ. Ξενόπουλος πρόσεχε να κώνη σωστά

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ένα φίλο, στα Ξένα)

Αθήνα, 17 του Θεριστή.

Αγριώτερα τὰ πράματα τῶρα. Τὸ μπουκουτάρισμα χειρότερο. Στὴ Σμύρνη γινήκανε καὶ σκοτωμοὶ ἀπὸ Τουρκοκρατικούς· πῆγε ὅμως κ' ἕνας φονιάς ἀπὸ χέρι δικοῦ μας, κ' οἱ Ρωμιοὶ ἔμποροι κηρύξανε χρεωστάσιο. Στὴν Πόλη ἀνήσυχος ὁ κόσμος. Ἀπὸ τῆ Θεσσαλονικῆ ἀρχίσκανε νὰ φευγατζίζονται μερικοὶ δικοὶ μας. Λίγο ἔλειψε νάρχιση καὶ σφαγὴ, σ' ἕνα χωριό, στὸ Δημητρίτσι, κοντὰ στὶς Σέρρες. Ὁ Βεζύρης δήλωσε στὸ Γρυπάρη πὼς δὲν ἀνακατεύεται, στὸ τέλος ὅμως ἔστειλε μιὰ ἐγκύκλιο στὶς ἐπαρχίες νὰ ἡσυχάσουν, ἀφοῦ πιά νίκησε ἡ Πύλη στὸ ζήτημα τῆς Κρήτης. Γιατὶ τὸ θεωροῦνε νίκη τους οἱ Τούρκοι, πού οἱ Προστάτιδες Δυνάμεις στή νότα πού δώκανε γιὰ τὸ Κρητικὸ μιλῆσανε γιὰ τὰ «κυριαρχικά» καὶ ὄχι πιά ἐπικυριαρχικά ἢ ἀφήλὰ δικαιώματα τοῦ Σουλτάνου. Εἶπαν ἀκόμα μὲ τὴ νότα πὼς ἂν ἡ Τουρκία θέλῃ τὴν βριστικὴ λύση, νὰ τὴ ζητήσῃ ἀπ' ὅλες τὶς Δυνάμεις πού ὑπογράψανε τὴ Συνθήκη τοῦ Βερολίνου. Καὶ μὲ ξεχωριστὸ ὑπόμνημά τους συστήσανε νὰ πάψῃ ὁ ἔμπορικὸς ἀποκλεισμός.

Τὸ Κρητικὸ συζητήθηκε αὐτὲς τὶς μέρες καὶ στὴν Ἰταλικὴ Βουλῆ. Ἀπαντώντας σὲ μιὰ ἐπερώτηση τοῦ Γιάλλη, ὁ Σάν Τζουλιάνος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, εἶπε πὼς ἡ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας εἶναι ἀντίθετη στὴν ἔνωση. — «Θέλετε, εἶπε, νὰ πολεμήσουμε γιὰ χάρη τῶν Κρητικῶν; Ἡ πολιτικὴ μας κυττάζει τὰ συμφέροντα τῆς Ἰταλίας καὶ τίποτ' ἄλλο!» Εἶπε ἀκόμα πὼς δὲν ἀκούσε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Βασιλιᾶ μας λόγια τέτοια πού νὰ δίνουν ἀφορμὴ νὰ παρκαπονιέται ἡ Τουρκία γιὰ τὴν πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδας στὸ ζήτημα. Πάντα ἡ ἔψογη στάση, βλέπετε. Κι αὐτὸ καλὸ. Φαντάσου νά-πιανε τόπο ἡ ρουσσικὴ πρόταση γιὰ νέα κατοχὴ τῆς Κρήτης. Οἱ ἄλλες 3 Δυνάμεις ἀπάντησαν πὼς δὲ βλέπουνε τὸ λόγο νὰ γίνῃ. Ὡς τότε στείλανε στὴ Σούδα καθεμιὰ καὶ ἄλλα πολεμικά μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ διαλύσουν τὴ Συνέλευση, ἂν τυχόν ἀποκλείουν οἱ Χριστιανοὶ πληρεξούσιοι τοὺς Μουσουλμάνους, πού δὲν ὀκνησθήκανε πίστη στὸ Βασιλιά μας. Τὸ κόμμα τοῦ Κούντουρου φανόταν ἀμετάπειστο· βγήκε μάλιστα στὶς ἐφημερίδες λόγος πὼς ἐμπνέεται ἀπὸ αὐλικὲς ραδιουργίες. Ἡ Συνέλευση δὲ θὰ μαζωχτῆ πρὶν ἀπ' τὴν ἐρχόμενη Δευτέρα, κι ὡς τότε, ὅπως λέν τὰ τελευτεῖα νέα, οἱ Κρητικοὶ θᾶναι ὅλοι σύμφωνοι νὰ μὴ δώκουν ἀφορμὴ.

Τὸ Ρουμανικὸ, ἀφοῦ κόρωσε μὲ τὶς ἀφάνταστα παράλογες ἀπαιτήσεις τῆς Ρουμανίας, πού κάμανε τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Ρωσσία νὰ τρυφήσουνε χέρι ἀπὸ τὴ διπλωματικὴ μετολόγηση, ξεθύμανε, ὄχι ὅμως καὶ δίχως νάνακατωθῆ καὶ σ' αὐτὸ ἡ Τουρκία, γυρεύοντας μερδικὸ καὶ ἀποζημίωση! Θέλεις κι ἄλλο δείγμα τῆς λύστας πού ἔπιασε τοῦ φίλου Νεότουρκου, γιὰ κάθε τι ἐλληνικὸ; Ψηφίσανε νόμο πού δίνει τὶς ἀμφισβητούμενες ἐκκλησίες τῆς Μακεδονίας στὰ δύο τρίτα τοῦ πληθυσμοῦ. Διαμαρτύρεται καὶ φοβερίζει παραίτηση τῶρα ὁ Πατριάρχης. Νὰ δώμε τί θὰ γίνῃ καὶ μ' αὐτό...

Θέλεις κι ἄλλα; — Ἐδῶ ἀποφασίστηκε νὰ γίνουν ἐκλογὲς τῆς Ἀναθεωρητικῆς τὴν 1 τοῦ Τρυγητῆ. Τὸ ἐξωτερικὸ δάνειο κοντεύει νὰ συμφωνηθῆ. Δικαστήκε ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λαμίας Θεόφιλος γιὰ σιμωνεῖα καὶ ἀθωώθηκε. Καμιὰ ὀδονταρὰ ὑπαξιωματικοὶ σκεδιάσανε νὰ κάμουν ἀντιδραστικὸ σύν-

γλωσσολογικὰ πειρατηρήματα, ἀμα ταξίδευσ μετὰ τὰ τραμια, θάκουε πὼς καὶ μὲ τὸν τρόπο μπήκανε καὶ νούριοι ξενικοὶ ὄροι ἀπὸ πρόπερσι. Ἡ ἀρευματὰ-γυγὸς κεραία τοῦ κ. Λεβίδη λέγεται ἀπὸ τοὺς ὀδηγοὺς ὁ τρολλὲς τοῦ τρολλέ, γιατί trolley = τρολλέ τὴν ἀκούσανε ἀπὸ τοὺς Βέλγους μηχανικούς. Τὸ «κινητήριον μηχανήμα» ἔγεινε ὁ μοτρός τοῦ μοτρη (motrice τὸ ἀκούσανε). Τέλος τὸ ἀριμουλκούμενον ὄχημα ἔγεινε ἀπλούστατα ἡ ρυμούλκα ἐνῶ τὸ ἀριμουλκὸν ἔμεινε φυσικὰ ρυμούλκῳ. Ὅλοι οἱ Ξενόπουλοι τοῦ κόσμου νάρθουνε τῶρα, δὲν τὰ ξεμαθαίνουν αὐτὰ οἱ τραβαχτέρηδες! — Ἀχ, κύριε Ξενόπουλε μὲ τὰ ἱεράμια σου καὶ μὲ τὰ τραμια σου!

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

ΚΑΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ ΤΗΣ «Ν. ΖΩΗΣ»

Αγαπημένε Νουμά,

Στὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «Νέας Ζωῆς» τῆς Ἀλεξάνδρειας (Φεβρουάριος—Μάρτιος—Ἀπρίλιος 1910) διάβασα κάποιον μανιφέστο ἐνὸς «Ἡσκιου», πού δὲ λέει ἄσκημα πράματα. Μονάχα θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω πὼς μοῦ χάλασε τὸ μυαλὸ τὸ τουπέ μερικῶν ἀπὸ τοὺς νέους μας, σὰ γράφουν γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ὁ κ. Ἡσκίος; τὸ λοιπὸ χτυπᾷ γύρω του καθαρεύουσα καὶ δημοτικὴ καὶ θαμάζει(!) τὴ γλώσσα τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βλακωρίτη καὶ τοῦ Παλαμά. Θέλαμε ὅμως νὰ τονε ρωτήσουμε γιατί δὲ θαμάζει καὶ τὶς ἰδέες τοῦ Παλαμά. Ἡ τάχα δὲν ξέρει πὼς ὁ Παλαμάς κηρύχκει ἀπὸ χρόνια τὸν ἴσιο δρόμο πού μᾶς ὀδηγᾷ στὸ κανόνισμα τῆς γλώσσας κατὰ τὰ σοφὰ περκαδεύματα τοῦ Ψυχάρη; Κι ἀφοῦ δὲν τὸ ξέρει γιατί ἀνακατεύεται σὲ πράματα ἀγνωστὰ του; Ἡ νομίζει πὼς ἀζούσανε σήμερα Σολωμὸς καὶ Βλακωρίτης, σὰν τρανοὶ καὶ ἀνοιχτομάτηδες πού εἶτανε, δὲ θὰ τραβούσανε πλάι στὸν Ψυχάρη; Αὐτὸς ὅμως νομίζει πὼς κάτι κάνει, πὼς ἐπαναστάτης εἶναι καὶ ἄς εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ τὸ Μιστριώτη. Γιατὶ ὁ Μιστριώτης τὸ κάτου κάτου τῆς γραφῆς ξέρει τί θέλει, σὰ φωνάζει καὶ φοβερίζει, μὰ στὸ θεὸ σου πὲς μου τί θέλει ὁ «Ἡσκίος» σὰ γράφῃ «διδασχθεῖτε» ἀντὶ «διδασχτεῖτε», καὶ «ἐργασθῆτε» ἀντὶ «ἐργαστοῦν», καὶ «ἀπρόληψις» καὶ «μυστηριώδεις» καὶ... καὶ...; Τί θέλει σὰν πληροφορῆ τοὺς ἀναγνώστες του πὼς ἐμεῖς παίρνουμε «τὴν ἄλλη ἄκρη»; Αὐτὰ ἴσαμε σήμερα τᾶλεγε ὁ Μιχαηλίδης, Ξενόπουλος καὶ λοιπὴ βιομηχανικὴ κ' ἔμπορικὴ συντροφία, μὰ νὰ τὰ λένε ἀνέοι πού κολακεύονται νὰ πιστεύουν πὼς ἐνοιώσαν «τὸ ξελευθέρωμα» τῆς λογιτεχνίας μας;

Γιὰ σου
ΓΡΑΙΟΖΩΗΣ

Σημείωση τοῦ «Νουμά». — Ἡ τὸν κουτὸ κάνεις ἢ δὲν ἔχεις νοιώσει ἀκόμα πού βρίσκεται τὸ ζήτημα. Ἐβλογημένε ἄθρωπε, τὸ ζήτημα γι' αὐτοὺς βρίσκεται ἀκόμα στὸ δρόμο τῆς ἡμιμάθειας. Ἀμα τὸ νοιώσουν βαθιὰ καὶ πλατιὰ ὅπως τὸ νοιώσαν ὅλοι οἱ σημαντικοὶ σημερινοὶ τεχνίτες μας, Πάλληδες, Παλαμάδες, Ἐρταλιώτηδες κ.λ.π. θὰ κανονιστοῦν μὲ τὸν καιρὸ τους καὶ αὐτοὶ. Μὴ βιάζεσαι. Ἀγῶνας εἶναι αὐτὸς γιὰ νὰ πειστοῦνε. Καὶ θὰ πειστοῦνε μιὰ μέρα ἀργὰ ἢ γλήγορα. Δὲν μπορεῖ. Τὸ ἂν μᾶς χτυποῦνε χοντρά ἢ μαλακά, δὲ σημαίνει. Ἐμεῖς δὲν ἐμπορευόμαστε γιὰ νὰ ζημιωθῆ ἡ φήμα μας.

δεσμο. Ἐκναδιοριστήκανε Ἕλληνες πρέσβεις στὴ Λόντρα, στὸ Παρίσι καὶ στὴ Ρώμη. Τὰ γυμνάσια τῶν ἀπαλλαγέντων ἐκκλοουθοῦνε. Ἡ ἐκκαθάριση στὸ Πανεπιστήμιον οὐκ ἔλασε σὲ διασκόλια τερτίπια. Τὸ ζήτημα τῆς Χειμάρρας στὴν Ἠπειρο λύθηκε: γλύτωσαν οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ φόρο τῆς στρατολογίας, θὰ πηγαίνουν ὅμως στρατιῶτες (τρεις μὰζι ἡλικίας τῶρα). Στὴν Ἀλβανία ἡ ἐπανάσταση ἐξακολουθεῖ· κάθε τόσο ἀκούεται καὶ καμιὰ φωνικὴ μάχη. Κι ὁ Φερδινάντος τῆς Βουλγαρίας ταξιδεύει μὲ τιμὲς καὶ δόξες στὸ Παρίσι...

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Μὲ τὸ ἐρχόμενο φύλλο τοῦ «Νουμά» (ἀρ. 395) θὰ τυπωθοῦνε καὶ τὰ περιεχόμενα τοῦ Δ' ἐξάμηνου τοῦ 1910 σὲ δύο σελίδες. Τὸ κατοπινὸ φύλλο (ἀρ. 396) θὰ βγεῖ στὶς 11 τοῦ Ἀλωνάρη, γιατί ὁ «Νουμάς» φέτο δὲ θὰ κάνει τὴ συνηθισμένη καλοκαιρικὴ διακοπὴ του γιὰ ἕνα μῆνα, παρὰ θὰ βγαίνει κάθε δεκαπέντε τοὺς δύο μῆνες, Ἀλωνάρη καὶ Τρυγητῆ. Μὲ τὸ φύλλο 399 θὰ ἀλλάξῃ καὶ τὸ σέχημα, μικρότερο, σελίδες ὅμως 16 δίστιχες καὶ ὄχι πιά 8 ὅπως τῶρα.

— Ἦχουμε λάθει, ἐδῶ κ' ἐνὶ μῆνα, ἀπὸ τὸν κ. Π. Φλ. ἀπάντηση στὴν «Ἀπόκριση» τοῦ κ. Κ. Χατζόπουλου γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμά.

— Ὁ κ. Ἀριστοῦ Καμπατζῆς σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἐρχόμενα φύλλα, γιατί τῶρα εἶχαν ἄλλα σενάρια.

— Ὁ κ. Ἀριστοῦ Καμπατζῆς σ' ἕνα τοῦ συνοδικῶν χρονολογῆμα προτείνει ἀπὸ ρίσου νὰ φορεθῆ μόνον εἰς τὰς ἐκκλησίας. Ἐβω οἱ παπάδες ἤμποροῦν νὰ φοροῦν στανὸ πανταλόνι καὶ ὅτι ἄλλο. Ἐταί, χωρὶς νὰ φαίνονται σὰν λέξεις μὲ ψυχοπονητικὴν ὁρθεοφιλίαν—ἔτσι ἀνωμαλοσῆ μίαν ἡμέραν ὁ Παύλος Νιρβάνης φερῶν λινὴν ναυτικὴν στολὴν ἱατροῦ—θὰ ἀναγκασθῆ νὰ μεταβιβάσῃ ὅπως ἀκούσαν τὴν «Ὁρέστειαν».

— Κ' ἔτσι μὲ μιὰ μονοκοτυλιὰ μᾶς διόρθωσε ὁ φίλος τὸ ρίστο, τὸν Ψυχάρη, τὸν Περκακα, τὴν Ὁρέστειαν καὶ τὴ ναυτικὴ στολὴ.

— Στὴν «Ἐθνικὴ Δράση», ἐφημερίδα πού βγαίνει στὴν Ταρπεζούτσι, διαβάσαμε πὼς ὁ Ρώσσο; συγορίας καὶ ποιητὲς καὶ καθηγητῆς στὴν Πετροῦπολη κ. Θ. Β. Κέρν, τὸ πῶς μεταφρασμένον ρούσικα σὲ στίχους τὸ «Σαμουῆλα» τοῦ Βλακωρίτη.

— Παρακαταμένο σὲ μιὰν ἄκρη, εἶδαμε στὴν «Ἀκρόπολι» τῆς Δευτέρας ἕνα κλορημαμένον χρονολογῆματικὸ μὲ τὴν ὑπογραφὴν «Βουνησία».

— Ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ «Βουνησία» τῆς λέμε πὼς γράφει καλὰ καὶ θὰ γράφει ἀκόμα καλύτερα,—ἂς παρακαλέσῃ μονάχα τὸ διοριστῆ νὰ μὴν τῆς βιοσθῶνε τίς... ἐνορβογραφίες.

— Καὶ σὲ εἶγε νάκουστῆ σ' ἐλληνικὸ θέατρο μακαρόνιον, σὰν αὐτὸ πού μᾶς σερβίρησε ἡ «Ἀδελφὴ» τῆς Κας Α. Σακελλαρίου:

— «Δὲν μοὶ ἐπέτρεπε νὰ παρκαταμῆ εἰς τὰς μετὰ τοῦ κ. Στέφῃ συνομιλίας σου»

— Αὐτὴ εἶναι τάχα ἡ γλώσσα τοῦ σαλονιοῦ. Τί καλὰ πού τὴ νοιώσανε κ' οἱ δούλες καὶ λένε, ἀμα λείπει ὁ ἀφέντης, μὲ τσιμπητῆ φωνοῦλα: «Ὁ κύριος; ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ»

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Θουλομάχο. Ἐδῶ. Λιθεύσαι, πολὺ ἂ νομίζεις πὼς μ' ἕνα ἐπιγραμματικὸν, μπορεῖς νὰ γκρεμίζεις τὴ δουλειὰ τοῦ καθενοῦ. Αὐτὸ δείχνει πὼς εἶσαι πολὺ νέος ἀκόμα, μὰ ἄπληγτο μυαλό. Ἐμεῖς ὅμως δὲν ἔχομε καμιὰ δυσκολία νὰ τυπώσουμε ἐδῶ τὸ ἐπίγραμμα γιὰ τὴ μοῖρα τοῦ καὶ... τιμοῖρα σου.

Τοῦ ποιητῆ τῶ «Θρύλων»

Θρηνεῖτε! Θρύλων θρύμματα κ' οἱ «Θρύλοι» σου ὦ Βαρλέντη,

θροῦν, θρηνοῦν καὶ θρουθοῦν κ' εἶναι μεγάλο γλέντι. Δὲ φταῖς. Τὴ Μούσα πιστεύεις καὶ βγήκες νὰ θρολήσης, μὰ ἡ ἄνομη σὲ πλάνησε τοὺς «Θρύλους» νὰ γουλλίσῃς.

κ. Ἐρρ. Φρ. στὴν Κέρκυρα. Σωστὰ καὶ ἀληθινὰ ἔσα μᾶς γράφεις γιὰ τὸν «Ἀνθόν». Μὰ, ἀφοῦ τᾶγραφες καὶ τοῦ ἴδιου, νὰ τὰ ξαναβίζουμε θὰ τοῦ κάναμε ἄδικη ρεκάμα, ἀφοῦ δὲ δὲ λέει καὶ τίποτα καινούριο. Κ' ὅτι τῶρα, δὲν τὸ κατάλαβες; Πιάει γιὰ πρόεδρος κ' ἀρεντεῖα του, καὶ μὴν ἔχοντας ἄλλο, βάλθηκε νὰ σακάρωσῃ «Σύλλογον ὑπὲρ τῆς Καθαρευούσης». Δὲν τονε στέλνει... γιὰ πουνεχία; — κ. Ψαρολόγο. Βίβλια! καὶ γιὰ τὸ Βαρδαροπάζαρο πρέπει νὰ μᾶς βοηθῶνε οἱ φίλοι! καὶ μάλιστα, ἀμα φτείνουνε τὰ μαργαριτάρια τόσο τρανοὶ ὑπέραρχοι τῆς δόλιας καθαρεύου-σας, εἴτε σὲ φημερίδες, εἴτε σὲ βιβλία καὶ περιοδικὰ.